

RÄTTSSÄKRA REGLER

Regler på försäkringsområdet ska skydda försäkringstagarna. Konsumenterna ska känna högt förtroende för försäkringssektorn. Det förutsätter att försäkringsföretagen kan verka utifrån tydliga och förutsägbara lagar och föreskrifter.

Sverige har av tradition en bra process för att arbeta fram nya regler. Processen bygger på ett väl utvecklat utredningsväsende, remittering av regelförslag till olika intressenter och god framförhållning inför att reglerna träder i kraft. Allt detta är förutsättningar för rätts-säkerhet som vi inte får göra avkall på. Nya regler

måste arbetas fram med god framförhållning och i samråd med berörda aktörer. Konsekvenserna av reglerna måste analyseras noga. Annars riskerar vi att regleringen inte når avsedd effekt eller till och med blir skadlig för företag och konsumenter. Dåliga regler medför kostnader för försäkringsföretagen och deras kunder utan motsvarande nytta.

ÖKAD DELAKTIGHET I EU-ARBETET

När arbetet med ny reglering startar på EU-nivå brukar den svenska regelprocessen påbörjas först i ett senare skede. Samråd med olika intressenter görs också ofta först senare. Det innebär att möjligheterna att påverka EU-rättens utformning utifrån svenska förhållanden minskar påtagligt.

När det gäller ny EU-rätt har Svenska institutet för europapolitiska studier (Sieps) konstaterat att den svenska lagstiftningsprocessen behöver bättre samordning mellan förhandlingsfas och genomförandefas. Regleringsarbetet bör alltså påbörjas i ett tidigare skede av EU-processen.

Den statliga utredningen om delaktighet i EU har noterat att det i Sverige saknas ett formellt och systematiskt arbetssätt för att inhämta synpunkter från det omgivande samhället inför och under förhandlingar i EU. Även Statskontoret har rekommenderat att svenska myndigheter kompletterar sina informella kontakter med olika intressenter med fler formaliserade och öppna samrådsförfaranden.

På det finansiella området bedrivs regel- och tillsynsarbete även av EU-myndigheter, som den Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten, EIOPA. Det är viktigt att Finansinspektionen, som deltar i EIOPA:s arbete, samråder med berörda aktörer, och informerar dessa om verksamheten. Svenska myndigheter bör generellt skapa formella och transparenta samrådsformer i frågor som beslutas på EU-nivå.

BÄTTRE KONSEKVENsutREDNINGAR

All reglering av försäkringsföretagens verksamhet medför kostnader som till stor del kommer att få bäras av försäkringstagarna. Väl avvägda regler som medför ett stärkt konsumentskydd är givetvis ofta berättigade, även om de skapar kostnader för företagen. Men tyvärr brister det ofta påtagligt

i statens konsekvensutredningar av hur nya regler påverkar konsumenter, företag och marknaden som sådan.

Exempel på frågor som måste belysas i varje regleringsarbete är: Vilket är problemet som behöver lösas? Vilka alternativa lösningar finns? Hur ser dagens situation ut? Vilka konsekvenser av olika slag kan de nya lösningarna innebära?

Brister konstateras gång på gång av statliga

Reglerådet. Enligt Reglerådet har ett fåtal regelgivare genomgående hög kvalitet på sina konsekvensutredningar, medan det för övriga finns en stor utvecklings- och förbättringspotential. Reglerådet

När nya regler utformas på EU-nivå måste samråd med berörda aktörer påbörjas direkt och pågå under hela processen.

konstaterar att regelgivare som i författningsarbetet genomför samråd med berörda företag, näringslivs- och branschorganisationer får bättre förutsättningar att belysa och utreda förslagets påverkan på företag. Utan konsekvensutredningar av hög kvalitet omöjliggörs i praktiken statens regelförenklingsarbete.

GOD FRAMFÖRHÅLLNING

En god regleringsprocess innebär inte bara att reglerna ska vara väl underbyggda utan också att reglerna beslutas med tillräcklig framförhållning innan de ska börja tillämpas.

Många gånger krävs ett omfattande anpassningsarbete hos berörda företag och andra aktörer inför ett nytt regelverk. Försäkringsföretagen kan till exempel behöva utforma nya avtalsvillkor,

ny konsumentinformation och utveckla nya IT-stöd.

Det kan också vara nödvändigt att anskaffa mer kapital. Långa tider av osäkerhet om hur nya regler kommer att utformas och kort framförhållning före tillämpning innebär att nödvändiga strategiska beslut i företagen riskerar att inte kunna tas i tid. En forcerad anpassning utan tid till tillräcklig analys riskerar att medföra att de bästa lösningarna får stå tillbaka av tidsskäl.

Förslag till nya lagar och föreskrifter måste alltid följas av tydliga konsekvensutredningar som visar vilka följder förslagen får för konsumenter, olika typer av företag och för konkurrensen.

EXEMPEL

Betänkandet från en statlig utredning om värdepappersmarknaden, från 2015, innehöll förslag om rådgivning och försäljning som även omfattade försäkringsområdet. Utredningen gjorde dock inte någon som helst analys av hur försäkringsmarknaden fungerar och hur konsumentskyddet för försäkringstagarna bäst bör utformas.

Den största regelreformen för försäkringsföretag på många år, Solvens II, trädde i kraft den 1 januari 2016. Den nationella regleringen var inte klar förrän i mitten av december 2015, trots att EU-direktivet krävde att nationella regler skulle vara genomförda den 31 mars samma år.

Sedan 2011 har två statliga utredningar föreslagit nya, delvis olika, regler för tjänstepensioner. Något ställningstagande från regeringen finns inte efter mer än fem år, trots att reglerna är grundläggande för företag med tjänstepensionsverksamhet.

Svensk Försäkring

BOX 24043
105 50 Stockholm
Besöksadress: Karlavägen 108
svenskforsakring.se